

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. gruodžio d. Nr. 21RE1- (AG1-317/11-2024)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės, Lionelos Gelmanienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Dariaus Saveikio, sekretoriaujant J. D., dalyvaujant pareiškėjui V. J., atsakovės Alytaus miesto savivaldybės įgaliotai atstovei E. Š.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka (naudojant informacinių ir elektroninių ryšių technologijų įrangą) išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjų V. J., D. K. ir G. B. patikslintą skundą atsakovei Alytaus miesto savivaldybei dėl Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 2024-09-10 posėdyje priimto nutarimo, išdėstyto 2024-09-19 protokole Nr. KPpt-350, panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjai patikslintu skundu (toliau – skundas) Komisijos prašo: „1. panaikinti Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 2024-09-10 posėdyje priimtą nutarimą, išdėstyta 2024-09-19 protokole Nr. KPpt-350 (toliau – skundžiamas Sprendimas); 2. įpareigoti Saugaus eismo komisiją prie Alytaus m. savivaldybės pareiškėjų 2024-09-02 prašymą nagrinėti iš naujo“.

Pareiškėjai skunde paaiškina, kad 2024-09-02 kreipėsi į Eismo saugumo komisiją prie Alytaus miesto savivaldybės dėl kilusių problemų dėl triukšmo, oro teršimo išmetimo dujomis ir įvažiavimo į savo kiemus, nurodydami, kad prie pareiškėjų gyvenamųjų namų nuo pavasario patalpose, esančiose adresu (*duomenys neskelbtini*), buvo atidaryta kebabinė, kuri vykdo prekybą penktadieniais ir šeštadieniais iki 24 val., kitomis dienomis iki 22 val. Nuo jos atidarymo pareiškėjų namų gyventojams atsirado papildomos problemos dėl triukšmo, oro teršimo išmetimo dujomis ir įvažiavimo į savo kiemus, taip pat kyla įvairios konfliktinės situacijos, nuolat pažeidinėjamos kelių eismo taisyklės ir trukdoma įvažiuoti ir išvažiuoti iš namų teritorijų.

Nurodo, kad Alytaus m. savivaldybė pateikė pareiškėjams Eismo saugumo komisijos prie Alytaus m. savivaldybės 2024-09-19 protokolą Nr. KPpt-350, pagal kurį nutarė: „*Atsižvelgiant į tai, kad dalis įvažiavimo patenka į žemės sklypą, (duomenys neskelbtini), geltonai kelio bortų ties įvažiavimo neženklinti, o kairėje įvažiavimo pusėje įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, kad būtų užtikrintas pateikimas į žemės sklypus (duomenys neskelbtini), Alytuje“.*

Pareiškėjai nesutinka su tokiu Sprendimu. Pareiškėjų vertinimu, Eismo saugumo komisija neatidžiai išnagrino paminėtas problemas, o kai kurių, nors ir akivaizdžių, net nepastebėjo. Nurodo, kad iš pateiktų nuotraukų Nr. 1, 2, 4, 8, 9, 10 matyti kaip pažeidinėjamas KET 50.115 punktą, o Eismo saugumo komisija nutaria geltonai kelio bortus ties įvažiavimu neženklinti, nors pareiškėjai prašė geltonai ženklinti ne bortus, o kelio zonas, esančias prie išvažiavimo iš kiemų. Paaiškina, kad ypatingai to ženklavimo reikia dešinėje įvažiavimo pusėje, nes stovinčios transporto priemonės, kaip matyti nuotraukose, užstoja matomumą ir dėl to jau ne kartą buvo kilusios avarinės situacijos.

Pareiškėjų nuomone, beveik jokio poveikio tvarkai neturi Saugaus eismo komisijos nutarimas kairėje įvažiavimo pusėje įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, kad būtų užtikrintas pateikimas į žemės sklypus (*duomenys neskelbtini*). Nurodo, kad kaip matyti iš pateiktų nuotraukų Nr. 5, 6, 7, jose taip pat vienas iš automobilių pažeidžia KET reikalavimus, užstodamas įvažiavimą į kiemus, tik nėra pakankamai aišku, kuris. O jei į kebabinę užsuktų neįgalus asmuo, tokia situacija lengvai pasikartotų. Pažymi, kad toks ženklas dviem pareiškėjams draudžia pasistatyti savo transporto priemones prie savo kiemų. Pareiškėjų vertinimu, skundžiamas Sprendimas visiškai neišsprendžia triukšmo ir oro teršimo problemų. Nurodo, kad nuotraukose Nr. 3 ir 4 matyti, kiek mopedų vienu metu gali būti pastatyti pareiškėjų įvažiavime prie kebabinės. Vaizdo įrašuose Nr. 1 ir 2 matyti ir girdėti, kokį triukšmą gali sukelti keli motoroleriai, be to vasarą kai atidaryti langai namuose, kuro smarvė geriausiu atveju kambariuose išsigaruoja tik po kelių valandų.

Pareiškėjų nuomone, Eismo saugumo komisija turėjo įrengti kairėje įvažiavimo pusėje KET 313 punkte numatytą bendrą ženklą „nurodyto transporto eismas draudžiamas“ į kurią turėjo įtraukti kelio ženklus: 337 Mopedų eismas draudžiamas, 305 Motociklų eismas draudžiamas, 303 Motorinių transporto priemonių eismas draudžiamas. Esant tokiam ženklui į įvažiavimą galėtų įvažiuoti aptarnaujantysis transportas (KET 3.1 p.) ir tai netrukdytų minėtam transportui patekti į žemės sklypą, priklausantį (*duomenys neskelbtini*) esančiai kebabinei (b. l. 39–41).

Atsakovė Alytaus miesto savivaldybė prašo pareiškėjų skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjų skundą nurodo, kad pareiškėjai 2024-09-02 kreipėsi į Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisiją su prašymu priešais įvažiavimą į pareiškėjų kiemus įrengti kelio ženklo „Eismas draudžiamas“, taip pat kelio zonų, esančių prie įvažiavimo iš kiemo, paženklinimą geltonomis linijomis.

Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisija 2024-09-10 vykusiame posėdyje, svarstė pareiškėjų prašymą, ir nutarė kelio geltonomis linijomis neženklinti, o kairėje įvažiavimo pusėje (ties įvažiavimu į pareiškėjų namus) įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ bei 2024-09-19 raštu Nr. SD-7461 „Dėl eismo saugumo priimto nutarimo“ informavo pareiškėjus apie priimtą sprendimą.

Atsakovei iš pateikto pareiškėjų skundo neaišku, kuo vadovaujantis pareiškėjai komisijos prašo panaikinti Alytaus miesto savivaldybės sprendimą. Atsakovės nuomone, pareiškėjai nepateikia jokių teisinių argumentų, dėl ko turėtų būti panaikintas skundžiamas sprendimas ir nenurodo kokį teisės aktą atsakovė pažeidė, pateikdama skundžiamą atsakymą. Atsakovės vertinimu, pareiškėjai skunde remiasi tik prielaidomis, bet ne įrodymais ir jokių teisinių argumentų nepateikia.

Pažymi, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 6 straipsnio 32 punkte įtvirtinta savarankiška savivaldybės funkcija – savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Atsižvelgiant į tai, Alytaus miesto savivaldybė – turi diskrecijos teisę apsispręsti dėl saugaus eismo organizavimo savivaldybės teritorijoje. Tai atlieka vadovaudamasi VSI 4 straipsnyje 2 punkte numatytu savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją principu, taip pat vadovaudamasi VSI 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu – savarankiškąsias funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, išipareigojimus bendruomenei ir šios interesais.

Nurodo, kad savarankiškųjų savivaldybės funkcijų įgyvendinimas reiškia, jog savivaldybė turi tam tikrą įstatymų leidėjo suteiktą veiksmų laisvę pasirinkti būdus, kaip šias funkcijas įvykdyti (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2021-03-24 nutartis administracinėje byloje Nr. A-491-602/2021). Atkreipia dėmesį, jog administracinės institucijos diskrecijos teisė suprantama kaip galia, suteikianti administravimo subjektui tam tikrą veiklos laisvę priimant sprendimus, įgalinanti jį iš keleto teisiškai galimų elgesio variantų pasirinkti tą, kuris, jo nuomone, yra tinkamiausias (LVAT 2006-12-18 nutartis administracinėje byloje Nr. A-415-2203-06, 2014-05-02 nutartis administracinėje byloje A-662-1030-14).

Pažymi, kad Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmų 2023-09-19 sprendime administracinėje byloje Nr. eI3-1221-428/2023 yra konstatuota, kad savivaldybės savarankiškoji funkcija saugaus eismo organizavimas (VSI 6 straipsnio 32 punktas) yra susijusi su techninių eismo

reguliuojimo priemonių – kelio ženklų, šviesoforų, atitvarų, kelių ženklinimo ir kt. – įgyvendinimu (Kelių įstatymo 2 straipsnio 21 dalis). Vadovaujantis Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo taisyklių (toliau – Taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012-01-31 įsakymu Nr. 3-83 „Dėl Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo taisyklių patvirtinimo“, 7.1. papunkčiu, organizuojamas eismą kelių (gatvių) ruožuose, sankryžose, įrengdamas kelio ženklus ir vertikalųjį ženklinimą kelio savininkas ir (ar) valdytojas (toliau – kelio valdytojas) privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo naudojimo proporcingumo, vengti eismo organizavimo priemonių pertekliaus; eismo organizavimo priemonės turi būti naudojamos pagal paskirtį, kad nedidėtų miesto vizualinė tarša, kuri atitrauktų transporto priemonių vairuotojų dėmesį nuo eismo situacijos stebėjimo ir transporto priemonės valdymo, kas nepriimtina saugaus eismo požiūriu. Taip pat Taisyklių 7.3. papunktis įpareigoja kelio valdytoją vertinti toje eismo situacijoje taikytinas Kelių eismo taisyklių nuostatas, kelio ženklų reikalavimus, galiojimo zoną ir kt. Tų pačių taisyklių 100 punktą nurodo, jog draudžiamieji ženklai naudojami eismui uždrausti ir apriboti arba tiems draudimams (apribojimams) panaikinti. Draudžiamieji ženklai gali būti naudojami tik tada, kai jie yra būtini saugiam eismui organizuoti arba aplinkai apsaugoti. Neturi būti naudojami ženklai, kurie nepagrįstai draustų ar apribotų eismą.

Paaškina, kad atsakovė išnagrinėjusi pareiškėjų prašymą nusprendė ne visoje gatvėje, tačiau būtent ties pareiškėjų įvažiavimu į kiemus pastatyti ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, o ne ženklą Nr. 302 „Eismas draudžiamas“ (nors pareiškėjai Eismo saugumo komisijos prašė pastatyti ženklą „Eismas draudžiamas“), tam, kad pareiškėjai galėtų patekti į savo žemės sklypus. Ženklas Nr. 302 „Eismas draudžiamas“ naudojamas tuose keliuose ar jų ruožuose, kuriuose būtina uždrausti transporto priemonių eismą (Taisyklių 105 punktą), o būtent šiame valstybinės gatvės ruože tokio būtinumo nėra. Kelio uždarymo būtinumas apsprendžiamas Kelių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje – uždaryti kelią galima – dėl avarių, stichinių nelaimių, per polaidį, esant itin karštiesiems orams, kai dėl to gali būti sugadintas kelias, kelio tiesimo ar taisymo (remonto), priežiūros darbų metu, kilus grėsmei saugiam eismui, o šiame gatvės ruože, kuriame yra keturi namai (*duomenys neskelbtini*), nei vienos iš šių aplinkybių – nėra. Tokių aplinkybių pareiškėjai nenurodė ir savo prašyme pateiktame atsakovei. Argumentas „didelė oro tarša“ negali būti pagrindu, dėl ko turėtų būti uždaryta gatvė nuo eismo, tokiu atveju susidarytų dviprasmiška situacija ir reiktų visą miestą apriboti tokiais ženklais, nes visame mieste važinėja automobiliai. Pažymi, jog pareiškėjai savo pateiktame prašyme nepateikė jokių duomenų, kad minėtoje gatvėje yra didelis užterštumas. Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapyje skelbiamame aplinkos oro kokybės ir taršos žemėlapyje matyti, jog skundžiama gatvė nepatenka į didelio užterštumo zoną. Be to, jeigu atsakovė būtų pritarusi šiam ženklui, tuomet pareiškėjams būtų užkirstas kelias patekti į savo nuosavybę. Taip pat kelio ženklo Nr. 302 „Eismas draudžiamas“ įrengimas ties (*duomenys neskelbtini*) pažeistų šio namo savininkų interesus, nes šio namo savininkai į Eismo saugumo komisiją, dėl tokio ženklo įrengimo nesikreipė.

Atsakovė nesutinka su pareiškėjų argumentu, jog: „*Saugaus eismo komisija prie Alytaus miesto savivaldybės turėjo įrengti kairėje įvažiavimo pusėje KET 313 punkte numatytą bendrą ženklą „nurodyto transporto eismas draudžiamas“ į kurį turėjo įtraukti šiuos ženklus – 337, 305, 303“*. Nurodo, kad ginčo dėl šio ženklo įrengimo nėra ir negali būti, nes pareiškėjai teikdami atsakovei prašymą apie tokį ženklą neužsiminė, prašyme aiškiai buvo prašoma įrengti ženklą „Eismas draudžiamas“, dėl šios priežasties šis pareiškėjų argumentas turi būti nenagrinėtinas. Paaškina, kad vadovaujantis Kelių įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi, teisę naudotis keliais turi visi juridiniai ir fiziniai asmenys. Kelio savininkas Vyriausybės nustatyta tvarka gali laikinai apriboti, nutraukti eismą ar uždaryti kelią dėl avarių, stichinių nelaimių, per polaidį, esant itin karštiesiems orams, kai dėl to gali būti sugadintas kelias, kelio tiesimo ar taisymo (remonto), priežiūros darbų metu, kilus grėsmei saugiam eismui (Kelių įstatymo 18 str. 1 d.) (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021-12-08 nutartis a. b. Nr. eA-2553-520/2021). Atsakovės vertinimu, pareiškėjai galimai bando nepagrįstai apriboti eismą t. y., bando apriboti teisę naudotis keliu kitiems asmenims, nesant Kelių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių.

Atsakovė, pasisakydama apie pareiškėjo teiginius, kad „*iš pateiktų nuotraukų Nr. 1,2,4,8,9,10 matyti, kaip pažeidinėjamas KET 50.115 punktą, o komisija nutaria geltonai kelio bortų ties*

įvažiavimu neženklinti“, paaiškina, kad komisija įvertino situaciją ir nusprendė neženklinti kelio geltonai, nes dalis įvažiavimo, kuriame buvo prašoma paženklinti kelią, patenka į sklypą, (*duomenys neskelbtini*). Nurodo, kad pareiškėjai, manydami, kad yra pažeidinėjamos KET taisyklės, turi teisę apie KET pažeidimus pranešti Kelių policijai arba Alytaus miesto savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui.

Atsakovės vertinimu, ženklo „Eismas draudžiamas“ įrengimas šiuo atveju prieštarautų Kelių įstatymo 18 straipsnio 1 daliai. Taip pat tokio ženklo įrengimas pažeistų Taisyklių 100 punktą, kuris nustato, jog neturi būti naudojami ženklai, kurie nepagrįstai draustų ar apribotų eismą. Atsakovės sprendimas įvažiavime į (*duomenys neskelbtini*) namus, kairėje pusėje įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ yra priimtas, įvertinus visas faktines aplinkybes bei vadovaujantis galiojančių teisės aktų normomis. Atsakovė, vykdydama savarankiškąją savivaldybės funkciją ir pasinaudodama jai suteikta diskrecijos teise bei vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais, teisėtai ir pagrįstai priėmė sprendimą neįrengti kelio ženklo Nr. 302 „Eismas Draudžiamas“ įvažiavime priešais (*duomenys neskelbtini*) namus.

Atsakovės vertinimu, skundžiamas Sprendimas yra teisėtas ir turi likti galiojti, todėl nėra pagrindo jo naikinti (b. l. 61–65).

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 2024-09-10 posėdyje priimto nutarimo, išdėstyto 2024-09-19 protokole Nr. KPPT-350 (17 darbotvarkės klausimas), teisėtumo.

Remiantis byloje surinktais įrodymais nustatytos aktualios bylai faktinės aplinkybės:

1. Pareiškėjai su 2024-09-02 prašymu (b. l. 6, 7) kreipėsi į Saugaus eismo komisiją, kuriame paaiškino, kad prie pareiškėjų gyvenamųjų namų nuo pavasario patalpose, esančiose (*duomenys neskelbtini*), atidaryta kebabinė, kuri penktadieniais ir šeštadieniais veikia iki 24 val., o kitomis dienomis iki 22 val. Nuo jos atidarymo pareiškėjams atsirado papildomos problemos dėl triukšmo, oro teršimo išmetimo dujomis ir įvažiavimo į savo kiemus, taip pat kyla įvairios konfliktinės situacijos, nuolat pažeidinėjamos kelių eismo taisyklės, trukdoma įvažiuoti ir išvažiuoti iš namų teritorijų. Pareiškėjai prašė organizuoti priešais įvažiavimą į pareiškėjų kiemus kelio ženklo „Eismas draudžiamas“ įrengimą, taip pat kelio zonų, esančių prie išvažiavimo iš kiemo, paženklinimą geltonomis linijomis. Prašyme Prie prašymo pareiškėjai pridėjo foto nuotraukas (b. l. 8–17) ir video medžiagą (b. l. 20).

2. Kaip matyti iš Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 2024-09-19 posėdžio protokolo Nr. KPPT-350 turinio, Eismo saugumo komisijos posėdis vyko 2024-09-10 (nuotolinis), nuo 10 val. iki 11 val. Posėdyje (17 darbotvarkės klausimas) buvo svarstomas (*duomenys neskelbtini*) gyventojų prašymas, įrengti kelio ženklą draudžiantį įvažiuoti į akligatvį vedantį į minėtus žemės sklypus, taip pat prie įvažiavimo kelio bortus nudažyti geltonai. Nurodyta, kad „Komisijos pirmininkas atkreipė dėmesį, kad dalis įvažiavimo patenka į žemės sklypą, (*duomenys neskelbtini*), atsižvelgiant į tai pasiūlė geltonai kelio bortų ties įvažiavimo neženklinti, o kairėje įvažiavimo pusėje įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, kad būtų užtikrintas patekimas į žemės sklypus (*duomenys neskelbtini*), Alytuje. Komisijos nariai bendru sutarimu pritarė pateiktam siūlymui. Nutarta: „Atsižvelgiant į tai, kad dalis įvažiavimo patenka į žemės sklypą, (*duomenys neskelbtini*), geltonai kelio bortų ties įvažiavimo neženklinti, o kairėje įvažiavimo pusėje įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, kad būtų užtikrintas patekimas į žemės sklypus (*duomenys neskelbtini*), Alytuje.“ (b. l. 4).

3. Pareiškėjai apie Eismo saugumo komisijos posėdyje priimtą nutarimą buvo informuoti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2024-09-19 raštu Nr. SD-7461(6.96). Raštą pasirašė Eismo saugumo komisijos atsakingoji sekretorė (b. l. 3–5).

Pareiškėjai savo nesutikimą su skundžiamu Sprendimu iš esmės grindžia tuo, kad jis visiškai neišsprendžia triukšmo ir oro teršimo problemų, nutarta įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, kurio pareiškėjai įrengti ne tik neprašė, bet šio kelio ženklo įrengimas, pareiškėjų

vertinimu, pažeidžia jų teises, nes dėl to du pareiškėjai neteko galimybės pasistatyti automobilių prie savo kiemų. Be to, tokio ženklo, kurio pareiškėjai įrengti neprašė, įrengimo poreikis niekaip nėra paaiškintas ir tik dar labiau apsunkina probleminę situaciją, bet jos iš esmės neišsprendžia. Pareiškėjų nuomone, Eismo saugumo komisija neatidžiai išnagrinėjo pareiškėjų 2024-09-02 prašyme paminėtas problemas, o kai kurių, nors ir akivaizdžių, net nepastebėjo. Pareiškėjų nuomone, Eismo saugumo komisija turėjo įrengti kairėje įvažiavimo pusėje KET 313 punkte numatytą bendrą ženklą „nurodyto transporto eismas draudžiamas“ į kurį turėjo įtraukti kelio ženklus: 337 Mopedų eismas draudžiamas, 305 Motociklų eismas draudžiamas, 303 Motorinių transporto priemonių eismas draudžiamas. Esant tokiam ženklui į įvažiavimą galėtų įvažiuoti aptarnaujantysis transportas (KET 3.1 p.) ir tai netrukdytų minėtam transportui patekti į žemės sklypą, priklausantį (*duomenys neskelbtini*) esančiai kebabinei.

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnyje *eismo organizavimas* apibrėžiamas kaip teisinių ir techninių eismo reguliavimo priemonių ir tvarkomųjų veiksmų visuma (2 str. 16 d.); *eismo saugumas* – kaip visuma kelių eismo ypatybių, rodančių, kiek eismo dalyviai yra apsaugoti nuo eismo įvykių ir jų padarinių (2 str. 17 d.); *eismo saugumo užtikrinimas* – veikla, kuria siekiama užkirsti kelią eismo įvykiams, sušvelninti jų padarinius (2 str. 18 d.); *eismo tvarka* – transporto priemonių, pėsčiųjų, kitų eismo dalyvių judėjimo, sustojimo, stovėjimo keliuose tvarka, nustatyta šiame ir kituose įstatymuose bei teisės aktuose (2 str. 19 d.); *kelio ženklas* – Kelių eismo taisyklėse (toliau – KET) nurodytas ženklas, kuriuo nustatoma eismo tvarka, įspėjami eismo dalyviai arba jiems suteikiama informacija (2 str. 27 d.); *kelio ženklinimas* – KET nurodytas kelio horizontalusis ar vertikalusis ženklinimas (2 str. 27¹ d.).

Šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalis numato, kad Savivaldybės ar kiti juridiniai ir (ar) fiziniai asmenys – kelių savininkai ar valdytojai, atlikdami priskirtąsias funkcijas, užtikrina vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse saugias eismo sąlygas, įgyvendindami juose eismo saugumo priemones.

To paties straipsnio 7 dalyje įtvirtintos pareigos kelio savininkui (valdytojui), t. y. užtikrinti, kad kelias būtų tinkamas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui bei atitiktų teisės aktų reikalavimus (1 p.), organizuoti eismą ir užtikrinti kelio, jo inžinerinių statinių ir techninių eismo organizavimo priemonių priežiūrą taip, kad ji atitiktų kelių priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus (2 p.); užtikrinti, kad nedelsiant būtų panaikintos kliūtys, trukdančios eismui ir keliančios pavojų, o jei to padaryti neįmanoma, užtikrinti, kad pavojingose vietose būtų įrengtos atitinkamos techninės eismo organizavimo priemonės tol, kol šios kliūtys bus panaikintos (3 p.); tobulinti eismo organizavimą, atsižvelgiant į eismo įvykių kelyje priežastis ir aplinkybes (4 p.); atlyginti žalą asmenims, atsiradusią dėl teisės aktų nustatyta tvarka neatliktų kelio savininko pareigų (5 p.) ir kt.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalyje imperatyviai nustatyta, kad užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius, be kita ko, iš savivaldybės administravimo subjektų ir valstybinio administravimo subjektų savivaldybėje, nevyriausybinį organizacijų atstovų sudaro savivaldybės eismo saugumo komisiją, tvirtina jos nuostatus. Savivaldybės pagrįstu prašymu valstybinio administravimo subjektai turi deleguoti atstovus į savivaldybės saugaus eismo komisiją (2 p.); sprendžia eismo organizavimo klausimus miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, vietinės reikšmės keliuose (3 p.), organizuoja vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrą, transporto infrastruktūros objektų projektavimą, statybą, gatvių tiesimą, taisymą ir rekonstravimą, kelių saugumo audito, juodųjų dėmių nustatymo, tyrimo ir šalinimo atlikimą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse, medicinos pagalbos teikimą eismo įvykiuose nukentėjusiems asmenims, gali organizuoti savivaldybei priklausančių vietinės reikšmės kelių ir gatvių poveikio kelių saugumui vertinimą, reguliarių kelio saugumo patikrinimą, kelių darbo vietų aptvėrimo saugumo patikrinimą ir viso kelių tinklo saugumo vertinimą (4 p.); atlieka kitas funkcijas, susijusias su eismo saugumo užtikrinimu savivaldybės teritorijoje (6 p.).

Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punkte nustatyta, kad savivaldybių savarankiškoms (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) funkcijoms priskiriama savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Vienas iš principų, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją (VSI 4

straipsnio 2 punktą). Savarankiškas funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, išipareigojimus savivaldybės bendruomenei ir šios interesais. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose (VSĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą).

Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo taisyklių (toliau – ir Taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012-01-31 įsakymu Nr. 3-83, 7 punkte nustatyta, kad organizuodamas eismą kelių (gatvių) ruožuose, sankryžose, įrengdamas kelio ženklus ir vertikalųjį ženklinimą kelio savininkas ir (ar) valdytojas privalo: užtikrinti, kad būtų laikomasi kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo naudojimo proporcingumo, vengti eismo organizavimo priemonių pertekliaus; eismo organizavimo priemonės turi būti naudojamos pagal paskirtį, kad nedidėtų miesto vizualinė tarša, kuri atitrauktų transporto priemonių vairuotojų dėmesį nuo eismo situacijos stebėjimo ir transporto priemonės valdymo, kas nepriimtina saugaus eismo požiūriu (7.1 p.); naudoti tokias technines eismo organizavimo priemones, kad eismo organizavimas būtų tinkamas, aiškus, vienodai suprantamas visiems eismo dalyviams ir neklaidintų jų (7.2 p.); įvertinti toje eismo situacijoje taikytinas Kelių eismo taisyklių nuostatas, kelio ženklų reikalavimus, galiojimo zoną ir kt. (7.3 p.); užtikrinti, kad kelio ženklai būtų pritvirtinti taip, kad kelio ženklų plokštuma nepasisuktų dėl oro ar kitų veiksnių (7.4 p.).

Nurodytos teisės aktų nuostatos reiškia, kad už saugaus eismo organizavimą vietinės reikšmės keliuose atsako *savivaldybė*, tačiau šios funkcijos, kurios priklauso išimtinai savivaldybėms, yra reglamentuojamos įstatymais ir tai nereiškia, kad savivaldybės šioje srityje yra visiškai savarankiškos, savivaldybės savo funkcijas gali įgyvendinti tik ta apimtimi, kuri yra apibrėžta teisės aktais.

Alytaus miesto savivaldybės meras, vadovaudamasis Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 2 punktu, 2023-05-05 potvarkiu Nr. M-35 „Dėl Eismo saugumo komisijos sudarymo“ sudarė Eismo saugumo komisiją.

Alytaus miesto savivaldybės meras, vadovaudamasis Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalimi, 2023-05-04 potvarkiu Nr. M-31 „Dėl Administracijos direktoriaus įgaliojimo vykdyti Eismo saugumo užtikrinimą Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje“, įgaliojo Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorių vykdyti eismo saugumo užtikrinimą Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalyje.

Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius 2023-11-22 įsakymu Nr. DV-889 patvirtino Eismo saugumo komisijos nuostatus (toliau – Nuostatai). Nuostatų 7 punkte nustatytos Eismo saugumo komisijos funkcijos: teikia pasiūlymus Valstybinei eismo saugumo komisijai dėl eismo saugumo programų ir priemonių eismo saugumui gerinti įgyvendinimo (7.1 p.); bendradarbiauja dėl eismo saugumo su atitinkamomis valstybinės institucijomis (7.2 p.); analizuoja miesto eismo būklę ir teikia išvadas (7.3 p.); svarsto valstybinio administravimo subjektų, savivaldybės administravimo subjektų, visuomeninių organizacijų, juridinių ir fizinių asmenų pasiūlymus, prašymus ir skundus, susijusius su miesto saugaus eismo organizavimu (7.4 p.); sprendžia kitus su eismo saugumu susijusius klausimus (7.5 p.).

Atlikdama savo funkcijas Eismo saugumo komisija turi teisę: gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įmonių, įstaigų ir organizacijų, juridinių asmenų informaciją ir dokumentus, kurių reikia komisijos funkcijoms vykdyti (8.1 p.); teikti komisijos sprendimus Savivaldybės administracijos direktoriui dėl savivaldybės eismo saugumo užtikrinimo priemonių ir projektų įgyvendinimo (8.2 p.); teikti savivaldybės administravimo subjektams ir valstybinio administravimo subjektams pasiūlymus, susijusius su Valstybinėje saugaus eismo programoje numatyty priemonių įgyvendinimu (8.3 p.); *priimti sprendimus dėl eismo organizavimo Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje* (8.4 p.); siūlyti Savivaldybės administracijos direktoriui pakeisti ir (ar) papildyti šiuos nuostatus (8.5 p.); spręsti kitus eismo saugumo ir organizavimo klausimus (8.6 p.).

Aptartame teisinio reguliavimo kontekste darytina išvada, kad spręsti dėl Kelių eismo taisyklėse nurodytų ženklų ir kelio ženklinimo, kuriuo nustatoma eismo tvarka Alytaus miesto savivaldybėje, įrengimo, sprendimą priimti įgaliota Eismo saugumo komisija, kuri, priimdama sprendimą, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais.

Sprendžiant šalių argumentų pagrįstumo klausimą, taip pat pažymėtina, kad atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, kuris savo veikloje privalo, be kita ko, vadovautis ir bendraisiais viešosios teisės principais. Tai reiškia, jog atsakovė privalo laikytis ir Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintų viešojo administravimo principų, *inter alia* įstatymo viršenybės bei objektyvumo principų. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Įstatymo 3 straipsnio 8 punkte įtvirtintas objektyvumo principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos nustato, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nuosekliai formuoja praktiką, aiškindamas, kad viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą (žr., pvz., LVAT sprendimas administracinėje byloje Nr. A-556-1395/2008). Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškūs tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2008-11-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2008-12-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2036/2008). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, jog viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2010-08-24 sprendimas administracinėje byloje Nr. A756-450/2010; 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-15/2010).

Iš Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 2024-09-19 posėdžio protokolo Nr. KPPT-350 turinio nustatyta, kad Eismo saugumo komisijoje buvo svarstomas tik pareiškėjų (*duomenys neskelbtini*) gyventojų) prašymas, įrengti kelio ženklą draudžiantį įvažiuoti į akligatvį vedantį į pareiškėjų žemės sklypus, taip pat „prie įvažiavimo kelio bortus nudažyti geltonai“. Nurodyta, kad „Komisijos pirmininkas atkreipė dėmesį, kad dalis įvažiavimo patenka į žemės sklypą, (*duomenys neskelbtini*), atsižvelgiant į tai pasiūlė geltonai kelio bortų ties įvažiavimo neženklinti, o kairėje įvažiavimo pusėje įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, kad būtų užtikrintas pateikimas į žemės sklypus (*duomenys neskelbtini*), Alytuje.“ Komisijos nariams bendru sutarimu pritarus pateiktam siūlymui, nutarta: „Atsižvelgiant į tai, kad dalis įvažiavimo patenka į žemės sklypą, (*duomenys neskelbtini*), geltonai kelio bortų ties įvažiavimo neženklinti, o kairėje įvažiavimo pusėje įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, kad būtų užtikrintas pateikimas į žemės sklypus (*duomenys neskelbtini*), Alytuje.“

Vertindama skundžiamo Sprendimo turinį, Komisija pažymi, kad jokių kitų priimto Sprendimo motyvų, eismo organizavimo priemonių taikymo poreikio, eismo situacijos vertinimo ir toje eismo situacijoje taikytinų Kelių eismo taisyklių nuostatų bei kelio ženklų įrengimo poreikio vertinimo bei kitų faktinių aplinkybių, kurias savo 2024-09-02 prašyme nurodė pareiškėjai, tyrimo

Sprendime nėra nurodyta. Atsakovės Sprendime visiškai nenurodytas teisinis pagrindas, t. y. teisės aktų nuostatos, kuriomis vadovautasi priimant skundžiamą Sprendimą.

Atsakovė privalėjo atlikti objektyvų faktinių aplinkybių įvertinimą ir Sprendimą pagrįsti ne pavienėmis Komisijos narių nuomonėmis (šiuo atveju – Eismo saugumo komisijos pirmininko pastebėjimu), tačiau faktinių aplinkybių visuma bei jų vertinimu, teisės normomis atitinkančiomis ginčo teisinį santykį, kurios pagrįstų Komisijos protokolinią Sprendimą. Kaip jau buvo minėta, nagrinėjamo ginčo atveju atsakovė apsiribojo subjektyviu faktinių aplinkybių konstatavimu, jog dalis įvažiavimo patenka į žemės sklypą, (*duomenys neskelbtini*), todėl nusprendė geltonai kelio bortų ties įvažiavimo neženklinti, o kairėje įvažiavimo pusėje įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, ir priimdama skundžiamą Sprendimą, objektyviai neįvertino faktinių aplinkybių ir taikytos priemonės masto bei jos įtakos pareiškėjų teisėms ir teisėtiems interesams.

Akivaizdu, jog Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisija iš esmės nevertino esamos situacijos pagal pareiškėjų 2024-09-02 prašymą, nepateikė eismo saugumo užtikrinimo ir eismo organizavimo klausimo sprendimo bei kelio ženklo Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ „kairėje įvažiavimo pusėje“ (taip nurodyta Sprendime) įrengimo tikslingumo, t. y. netyrė ir nenustatė visų faktinių aplinkybių visumos, todėl nesurinko duomenų Sprendimui objektyviai pagrįsti.

Komisija konstatuoja, jog dėl pareiškėjų 2024-09-02 prašymo Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 2024-09-10 posėdyje priimtas nutarimas, nurodytas Eismo saugumo komisijos 2024-09-19 protokole Nr. KPPT-350 (17 darbotvarkės klausimas), neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų nuostatų, apibrėžiančių administracinio sprendimo turinį, tai yra, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas pagrįstas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas, kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės ir administracinio sprendimo motyvai, o tai reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti motyvuotas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis.

Apibendrinus nustatytas faktines aplinkybes ir nurodytus teisinius argumentus, konstatuotina, jog skundžiamas Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 2024-09-10 posėdyje priimtas nutarimas, nurodytas Eismo saugumo komisijos 2024-09-19 protokole Nr. KPPT-350 (17 darbotvarkės klausimas), nepagrįstas objektyviomis faktinėmis aplinkybėmis ir teisės normomis, todėl neatitinka VAĮ 10 straipsnyje numatytų reikalavimų administraciniam aktui, taip pat šio įstatymo 3 straipsnyje numatytų viešojo administravimo subjektų veiklos principų, t. y. įstatymo viršenybės, išsamumo ir objektyvumo principų. Minėti skundžiamo Sprendimo turinio trūkumai laikytini esminiais, nulėmusiais neobjektyvaus ir nepagrįsto Sprendimo priėmimą, todėl skundžiamas Sprendimas naikintinas kaip neteisėtas ir nepagrįstas (ABTĮ 91 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai, IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad atsakovė atsiliepime į skundą Komisijai nurodė daugiau ginčijamo Eismo saugumo komisijos 2024-09-10 protokolinio nutarimo (sprendimo) argumentų, nei buvo nurodyta skundžiamo Sprendimo turinyje, tačiau šie argumentai neturi įtakos nemotyvuoto skundžiamo Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo vertinimui, todėl jie nevertintini (LVAT 2013-06-13 sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013, 2016-12-22 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016). Šiame kontekste, dėl viešojo administravimo subjekto priimamo sprendimo privalomo motyvavimo, pasakytina ir tai, kad LVAT yra konstatavęs, jog viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga motyvuoti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta teisingumą vykdančiai institucijai; administracinis teismas (pagal analogiją – Komisija), sprenddamas visuomeninius konfliktus, neturi pareigos už viešojo administravimo sistemos subjektą parinkti teisinį kvalifikavimą, bei po to pats tą teisinį kvalifikavimą vertinti (žr., pvz., 2014-03-25 sprendimą, priimtą administracinėje byloje Nr. A-556-34/2014).

Pripažinus, jog ginčijamas Sprendimas neatitinka teisės aktų reikalavimų, vadovaujantis ABTĮ 94 straipsnyje numatytomis akto panaikinimo pasekmėmis, atsakovė privalo tinkamai išnagrinėti pareiškėjų V. J., D. K. ir G. B. 2024-09-02 prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą (ABTĮ 94 straipsnis, IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Komisijos vertinimu, likusieji šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys tiesioginės juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui iš esmės, todėl detalčiau nedėstyti ir neanalizuotini.

Pasisakydama šiuo aspektu, Komisija remiasi LVAT ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) formuojama praktika, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (LVAT 2008-12-05 nutartis administracinėje byloje Nr. P444-196/2008, 2009-07-24 nutartis administracinėje byloje Nr. P756-151/2009, 2009-11-06 nutartis administracinėje byloje Nr. P525 -194/2009, 2013-02-11 nutartis administracinėje byloje Nr. A146-216/2013 ir kt.; EŽTT 1994-04-19 sprendimas byloje Nr. 16034/90 *V. de H. v Netherlands*, 1997-12-19 sprendimas byloje Nr. 20772/92 *H. v Finland*, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 *G. R. v Spain* ir kt.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Alytaus miesto savivaldybės Eismo saugumo komisijos 2024-09-10 posėdyje priimtą nutarimą, nurodytą Eismo saugumo komisijos 2024-09-19 protokole Nr. KPpt-350 (17 darbotvarkės klausimas dėl pareiškėjų V. J., D. K. ir G. B. 2024-09-02 prašymo), kaip nepagrįstą ir įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjų V. J., D. K. ir G. B. 2024-09-02 prašymą ir per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Lionela Gelmanienė

Komisijos nariai

Daiva Bereikienė

Darius Saveikis